

PRAKTIJKVOORBEELD: KWETSBARE DOELGROEPEN (PSYCHISCHE KWETSBARHEID)**REGIO: RIVIERENLAND**

JANUARI 2023

➔ Rivierenland leidt werkcoaches op tot IPS-begeleider

IPS is een bijzondere methodiek om mensen met psychische kwetsbaarheid aan het werk te helpen. Arbeidsmarktregio Rivierenland heeft twee werkcoaches van Werkzaak Rivierenland laten opleiden tot IPS-begeleider om zo de ambitie van het project Hoofdzaak Werk te realiseren: jaarlijks honderd mensen met psychische kwetsbaarheid aan de slag helpen.

Lange tijd is er gedacht dat het beter is om mensen met een psychische kwetsbaarheid met rust te laten en niet te veel lastig te vallen met aansporingen om aan het werk te gaan. Dat idee veranderde toen uit onderzoek bleek dat werk mensen met psychische kwetsbaarheid juist structuur, inkomen, betekenis en een sociaal netwerk biedt en zo bijdraagt aan verbetering of zelfs herstel. Werk als medicijn. Eenmaal aan het werk wordt er bespaard op uitkeringen, maar ook op zorgkosten; mensen met werk hebben minder zorg nodig, zo blijkt.

Ieder jaar 100 mensen aan het werk

In 2020 spraken de ministeries van SZW en VWS en een groot aantal partijen uit de ggz en werk & inkomen met elkaar af meer mensen met psychische kwetsbaarheid aan het werk te helpen - het project Hoofdzaak Werk. Doel van dit project is dat iedere arbeidsmarktregio

vanaf uiterlijk medio 2024 ieder jaar minimaal honderd mensen met psychische kwetsbaarheid duurzaam naar werk begeleidt. Dat kan met diverse re-integratiemethodieken, zoals jobcoaching en Werk als beste zorg. Maar er wordt vooral ingezet op IPS.

IPS - Individuele Plaatsing en Steun - is een bewezen effectieve methode om mensen met een ernstige psychische aandoening (EPA) of *common mental disorder* (CMD) aan het werk te helpen. Basisprincipe van IPS is om mensen die dat willen, gelijk aan het werk te helpen en parallel te behandelen; *first place and then train*. Dat is anders dan de gangbare opvatting dat mensen eerst moeten herstellen voordat zij de arbeidsmarkt op kunnen. De IPS-begeleider speelt een centrale rol in de methodiek. Dit zijn zorgprofessionals die een certificaat hebben behaald bij Kenniscentrum Phrenos.

Werkcoaches als IPS-behandelaar

De arbeidsmarktregio Rivierenland besloot echter om naast zorgprofessionals ook werkcoaches van het regionale participatiebedrijf Werkzaak Rivierenland te laten opleiden tot IPS-begeleider. Ze zijn nog steeds in dienst van Werkzaak, maar werken onder toezicht en begeleiding van één van de vijf deelnemende ggz-instellingen.

“Dat werkt geweldig”, zegt Monique Wassenburg, regionaal projectleider Sterk door Werk. “Ze hebben bij Phrenos het certificaat behaald dus kunnen hetzelfde als de IPS-begeleiders die uit de zorg afkomstig zijn. Maar ze nemen wel hun kennis en netwerk uit de arbeidsmarkt mee. En dat heeft enorm veel voordelen.”

Gewend te kijken naar arbeidsmarktkansen

Werkcoaches van Werkzaak zijn gewend met gemeentelijke cliënten om te gaan en direct te kijken naar mogelijkheden om aan het werk te komen, aldus Wassenburg. “En Werkzaak heeft een breed netwerk van werkgevers waar we IPS-clieënten kunnen plaatsen. Maar het ontbrak nog aan het besef dat veel mensen met psychische kwetsbaarheid wel degelijk aan het werk kunnen. Voorheen werden mensen die vertelden bij de ggz in behandeling te zijn, vaak met rust gelaten in de overtuiging dat ze daarmee geholpen waren.”

Een IPS-begeleider heeft overigens een veel lagere work load dan een werkcoach; maximaal 25 cliënten. Dat zorgt ervoor dat er per cliënt veel meer tijd is.

Door intensieve samenwerking ontstaan nieuwe inzichten

De komst van de IPS-begeleiders heeft geleid tot een veel intensievere samenwerking tussen ggz en Werk & Inkomen, vertelt Wassenburg. “Er is veel kennisuitwisseling, ggz-behandelaars en werkcoaches krijgen een reëel beeld van elkaar en er ontstaan nieuwe inzichten.”

Al werkende liep Rivierenland ook tegen problemen aan. Misschien wel het grootste probleem is dat werkcoaches ondanks hun IPS-certificaat, geen BIG- of KONO-registratie hebben. Dat betekent dat ze niet kunnen registreren in de zorgsystemen van de zorgverzekeraars en er dus niet gefactureerd kan worden. Wassenburg: “Dat probleem ligt nu bij Zorgverzekeraars Nederland en Phrenos.”

Denken hoe het dan wel kan

Er is veel gesproken over hoe werkcoaches die in dienst zijn van Werkzaak kunnen werken onder toezicht van de zorginstellingen, vertelt Wassenburg.

Uiteindelijk is dat opgelost met een samenwerkingsovereenkomst die ervoor zorgt dat ze als volwaardig medewerker binnen de zorginstelling aan de slag kunnen.

“Gelukkig wordt er goed samengewerkt in de regio tussen de vier – binnenkort vijf – ggz-instellingen, UWV en Werkzaak en gemeenten. Iedereen gelooft in het credo ‘Werk als medicijn’ en iedereen wil voort. Stuiten we op een hobbel, dan denken we: hoe kan het dan wel?”

De flexibiliteit binnen de zorg verschilt per zorginstelling, zo heeft Wassenburg gemerkt. “Zorgverzekeraars vergoeden per cliënt met een ernstige aandoening een vast aantal gesprekken. Soms is dat te weinig, soms houd je ‘over’. Maar niet alle zorginstellingen gaan ertoe over dit te middelen of een andere creatieve oplossing te bedenken.”

Flink aantal mensen aan het werk

Tot eind 2022 zijn er 50 trajecten gestart; 28 met IPS-begeleiding. Van deze 28 is inmiddels een flink aantal aan het werk. Wassenburg verwacht dat er binnenkort steeds meer mensen met psychische kwetsbaarheid aan de slag gaan. “De zorg kan nu gebruik maken van het netwerk van Werkzaak, er is inzicht in elkaars werk en de lijntjes zijn kort. Iedereen begint te denken in mogelijkheden. Aan het begin ging het langzaam. Maar aan het aantal aanmeldingen voor IPS merken we dat er inmiddels een vliegwiel op gang is gekomen.”

! TIPS

- Begin gewoon en loop je tegen een hobbel aan, kijk dan hoe het wel kan.
- Zoek binnen een project de grenzen op van wat kan en mag, alleen dan kan je ervan leren.
- De opleiding van Phrenos tot IPS-begeleider is nu nog sterk gericht op mensen die al veel kennis hebben van psychische aandoeningen. Door bijvoorbeeld een extra module psychische aandoeningen te ontwikkelen, kan de IPS-opleiding ook geschikt gemaakt worden voor professionals uit Werk & Inkomen.

Links en Downloads

- [Presentatie op de Praktijkdag van 10 maart 2022](#)

Contactpersoon

- Monique Wassenburg
regionaal projectleider Sterk door Werk Rivierenland
Mobiel: 06 - 50 80 73 74
E-mail: sterkdoorwerk@werkzaakrivierenland.nl

Dit praktijkvoorbeeld staat ook op:

- www.samenvoordeklant.nl/praktijkvoorbeelden/rivierenland-leidt-werkcoaches-op-tot-ips-begeleider

Kijk voor meer praktijkvoorbeelden op:

- www.samenvoordeklant.nl/praktijk

 www.samenvoordeklant.nl

 info@samenvoordeklant.nl

 @SamenvdKlant

 De Programmaraad

Samen verbeteren we de dienstverlening aan werkgevers en werkzoekenden